

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (370) 262 7797, faks. (370) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui

Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komitetui

Lietuvos Respublikos Seimo Energetikos ir darnios plėtros komisijai

El. p. priim@lrs.lt

Kopija

Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai

El. p. kanceliarija@prezidentas.lt

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

El. p. finmin@finmin.lt

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

El. p. info@enmin.lt

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai

El. p. kanc@eimin.lt

DĖL DEGALŲ KAINŲ

- (1) Dėkojame Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui, Ekonomikos komitetui bei Energetikos ir darnios plėtros komisijai už Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos įtraukimą į diskusijas ir sprendimų paiešką dėl padidėjusių degalų kainų.
- (2) Visoje Europos Sąjungoje (toliau – ES) atsiradus degalų kainų augimo tendencijai, suprasdama klausimo reikšmę ir socialinį jautrumą, Konkurencijos taryba operatyviai pradėjo duomenų rinkimo ir analizės procesą, siekdama įvertinti minėtos tendencijos priežastis ir užkirsti kelią rizikai, kai dėl objektyvių priežasčių – geopolitinės situacijos ir jos nulemtu poveikio pasaulinei ekonomikai – papildomą degalų kainų augimą galėtų nulemti degalų sektoriuje veikiančių verslo subjektų konkurenciją ribojantys veiksmai, kurių priežiūra priklauso Konkurencijos tarybos kompetencijai.
- (3) Konkurencijos taryba vertino degalų tiekimo grandinės mažmeniniame ir didmeniniame lygmenyje veikiančių verslo subjektų elgesį, kainodaros mechanizmus, viešai prieinamą ir individualiai surinktą komercinę informaciją, ES kainų kitimo tendencijas, bendradarbiavo su Lietuvos energetikos agentūra.
- (4) Veikdama savo kompetencijos ribose, Konkurencijos taryba siekė patikrinti, ar yra pagrindo įtarti,
 - (i) kad degalų sektoriaus mažmeniniame lygmenyje veikiantys verslo subjektai galėjo suderinti

veiksmus rinkoje (koordinuoti kainų pakėlimą) arba (ii) kad degalų sektoriaus didmeniniame lygmenyje reikšmingą rinkos dalį užimantis verslo subjektas galėjo konkurencijos taisyklių neatitinkančiu būdu pakeisti savo komercinę praktiką ir taip nulemti (papildomą) degalų kainų augimą.

- (5) Atlikusi duomenų analizę, Konkurencijos taryba nenustatė aplinkybių, kurios leistų įtarti, kad pastaruoju laikotarpiu degalų sektoriuje veikiantys verslo subjektai atliko neleistinus konkurenciją ribojančius veiksmus. Konkurencijos taryba ir toliau aktyviai vykdys degalų sektoriaus stebėseną ir, esant pagrindui, imsis veiksmų pagal savo kompetenciją.
- (6) Nepaisant to, kad šiuo metu Konkurencijos taryba neturi pagrindo įtarti verslo subjektų vykdomų konkurencijos taisyklių pažeidimų, institucijos vertinimu, sprendimų priėmėjams gali būti naudinga informacija apie degalų sektorių, kurią Konkurencijos taryba nustatė atlikusi šios sektoriaus kainodaros analizę. Toliau pateikiame šią informaciją.

I. Dėl didmeninės degalų kainodaros

- (7) Konkurencijos tarybos ekspertai nustatė, kad AB „ORLEN Lietuva“ (toliau – didmeninis tiekėjas) degalus parduoda dviem būdais: 1) pagal ilgalaikes (paprastai metines) degalų tiekimo sutartis (TERM) ir jose įtvirtintas kainos apskaičiavimo formules; ir 2) pagal vienkartinius (SPOT) sandorius (išvežant autotransportu) pagal kainas, galiojančias degalų krovos dieną (ši būdą paprastai renkasi mažesni pirkėjai). Didžiąją dalį benzino ir dyzelino didmeninis tiekėjas į Lietuvos rinką parduoda pagal ilgalaikes (metines) sutartis ir standartinę formulę, susietą su Platts skelbiamomis atitinkamų produktų kainų kotiruotėmis. Vienkartinį (SPOT) sandorių pagrindu parduodamų degalų kainos yra nustatomos taikant iš esmės tas pačias formules, t. y. šios kainos taip pat susietos su Platts kotiruotėmis. Didmeninio tiekėjo naudojamos kainų formulės ir Platts kotiruotės yra analogiškos tiek perkant SPOT, tiek TERM sąlygomis¹.
- (8) Didmeninio tiekėjo pirkėjai kiekvienai TERM sutarčiai gali pasirinkti vieną iš trijų (galutinės) kainos nustatymo būdų: 1) pagal faktinės krovos mėnesio Platts vidutinę kainą (CMA) (FCA – iš terminalo, CPT), 2) pagal faktinės krovos savaitės Platts vidutinę kainą (CWA) (FCA – iš terminalo, CPT), 3) pagal trijų paskutinių iki kainos nustatymo (krovos) dienos publikuotų Platts kotiruočių vidurkį (3DA) (DAP – geležinkeliu). Perkant TERM sutartimis, jeigu faktinės krovos metu galutinė kaina nėra žinoma, didmeninis tiekėjas pateikia preliminarią sąskaitą su sąlygine kaina, kuri nustatoma pagal Platts priešpaskutinę žinomą kotiruotės aukščiausią reikšmę (jei pakraunama į autotransporto priemones) arba pagal Platts paskutinių 5 (penkių) žinomų kotiruočių aukščiausių reikšmių vidurkį (jei pakraunama į geležinkelio transportą).
- (9) Taigi, perkant TERM sutartimis, pristatymo metu mažmeninės įmonės žino tik sąlyginę kuro kainą. Galutinė per praėjusį kalendorinį mėnesį ar savaitę parduotos prekės kaina yra apskaičiuojama pagal Platts kotiruočių vidurkius to mėnesio ar savaitės, per kurią buvo krauta prekė.
- (10) Galutinę parduotos prekės kainą didmeninis tiekėjas apskaičiuoja, kai žinomos visos kainos komponentės vadovaujantis galutinės kainos nustatymo principais, t. y. per pirmas 2 dienas po atitinkamo kalendorinio periodo, per kurį buvo krauti degalai (savaitės arba mėnesio), imdama arba savaitės Platts aukščiausių kotiruočių vidurkį, arba mėnesio Platts aukščiausių kotiruočių vidurkį. Didmeninis tiekėjas išrašo pakoreguotas PVM sąskaitas faktūras.
- (11) Degalams, parduodamiems pagal vienkartinę (SPOT) sutartis, taikomos pirkimo dienos kainos, nustatytos didmeninio tiekėjo SPOT kainų protokole². Tai reiškia, kad perkant SPOT kainomis (pagal dienos kainų protokolą) mažmeninės prekybos įmonės žino, kokią kainą mokės, o TERM sutarčių pagrindu žinoma tik preliminari kaina.
- (12) „S&P Global Platts“ yra pirmaujanti nepriklausoma organizacija (angl. *price reporting agency*), kuri teikia gairines (angl. *benchmark*) kainas energetikos, naftos chemijos, metalų ir žemės ūkio rinkose, taip pat teikia analizes ir naujienas. Ji nėra birža, neprekiauja degalais, nėra brokeris. Organizacija nustato kainų gaires (etalonus). Platts benzino / dyzelino kaina iš esmės reiškia Platts įvertintą rinkos kainą pagal realius sandorius ir pasiūlymus. Platts renka informaciją apie realius sandorius, pirkimo ir pardavimo pasiūlymus iš rinkos dalyvių, naftos kompanijų, prekybininkų, naftos perdirbimo įmonių, didmeninių pirkėjų. Platts analitikai tikrina sandorių realumą, filtruoja nukrypimus ir paskelbia gairinę (angl. *benchmark*) kainą. Daugeliui prekių (pvz., benziniui, dyzelinui) fizinės rinkos yra necentralizuotos, nėra vienos „oficialios biržos kainos“. Tokių prekių prekybos kontekste Platts atlieka patikimo, neutralaus, visiems priimtino kainų šaltinio vaidmenį, yra kainų referencinė bazė.

¹ Tačiau paskaičiuotos kainų reikšmės gali skirtis: SPOT sąlygomis imama žinoma praėjusios dienos Platts kotiruotė, o TERM sąlygomis galutinė kaina nustatoma pagal Platts kotiruočių vidurkius (savaitės ar mėnesio), be to, TERM sutartyse gali būti taikoma kiekio nuolaida, planavimo efektyvumo nuolaida, o SPOT sandorijje - išankstinio mokėjimo nuolaida.

² Žr.: [ORLEN Lietuva](#).

- (13) Platts kotiruotė – tai profesionalus įvertinimas, kiek atitinkamu momentu kainuoja, pavyzdžiui, standartinis 10 ppm benzinas³ ARA regione (Amsterdam–Rotterdam–Antwerp)⁴. 10 ppm benzinas yra A95 atitinkmuo ir būtent šiomis kotiruotėmis remiasi didmeninis tiekėjas savo benzino kainodaroje. Dyzelino kainoms nustatyti didmeninis tiekėjas remiasi ULSD 10 ppm kotiruotėmis⁵, kurios atitinka dyzeliną, kurį gamina ir parduoda didmeninis tiekėjas.
- (14) Benzino ir dyzelino Platts vertinimai atliekami ir kotiruotės skelbiamos kiekvieną darbo dieną. Šios kotiruotės pateikiamos kasdienėje S&P Global ataskaitoje „Platts European Marketscan“⁶. Vertinimai atspindi rinkos vertę prekybos sesijos pabaigoje (MOC – *Market on Close* procesas).
- (15) Didmeninio tiekėjo pasirinktoje A95 benzino ir dyzelino kainodaroje (bazinės kainos, t. y. be mokesčių) Platts kotiruotės (dyzelino, benzino ir biopriedų) yra esminis elementas. Supaprastinta didmeninio tiekėjo A95 benzino kainos formulė:

$$A95 \text{ Orlen spot kaina} = 90\% * (A95 \text{ benzinas}_{\text{Platts}} + \text{Priedas (IPP+terminalo išl.+atsinauj.ištekl.)}) + 10\% * (\text{Biopriedas}_{\text{Platts}} + B \text{ priedas}) + \text{Tankio priedas}$$

- (16) Kitos dedamosios yra priedas, pagrįstas importo pariteto principais (IPP⁷), pridėjus priedą už terminalo paslaugas bei priedą už degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių (DAEI) apskaitos vienetų panaudojimą, taip pat fiksuoto dydžio biodegalų B priedas⁸ ir tankio priedas⁹.
- (17) Didmeninis tiekėjas nurodė, kad sutartyse didmeninė kaina yra aprašyta pagal standartinę formulę (kaip parodyta aukščiau), susietą su Platts kotiruotėmis, o didmeninės kainos laikotarpiu nuo 2026 m. vasario 23 d. iki kovo 19 d. (didmeninio tiekėjo atsakymo pateikimo dienos) keitėsi tik tiek ir tada, kiek ir kada keitėsi atitinkamos Platts kotiruotės. Kilus krizei Artimuosiuose Rytuose, didmeninis platintojas nekeitė sutarčių su klientais ir kitais savo veiksmis nedarė įtakos didmeninių kainų lygiui. Dėl šios priežasties didmeninio tiekėjo kainų pokyčiai atspindėjo karo Irane nulemtus naftos produktų (ar jų komponentų) kainų pokyčius tarptautinėse rinkose.
- (18) Dėl konflikto Artimuosiuose Rytuose atitinkamos Platts kotiruotės reikšmingai pakilo ir, atitinkamai, (žr. didmeninio tiekėjo naudojamą benzino kainos nustatymo formulę), išaugo didmeninio tiekėjo, kaip degalų gamintojo, marža. Remiantis Lietuvos energetikos agentūros duomenimis, gamintojo marža (skirtumas tarp didmeninės kainos ir naftos (dedamosios) kainos) benzino atveju 2026 m. kovo 23 d., palyginti su vasario 23 d., padidėjo nuo 0,14 Eur/l iki 0,21 Eur/l, arba 50 procentų, o dyzelino atveju padidėjo nuo 0,29 Eur/l iki 0,60 Eur/l, arba du kartus. Tuo tarpu vertinant naujausius duomenis gamintojo marža benzino atveju 2026 m. kovo 30 d., palyginus su vasario 23 d., sumažėjo nuo 0,14 Eur/l iki 0,13 Eur/l. Dyzelino atveju gamintojo marža 2026 m. kovo 30 d. buvo 0,47 Eur/l, t. y.

³ Platts Gasoline 10 ppm reiškia benzina, kuriame sieros koncentracija yra labai maža - ne daugiau kaip 10 dalių milijonui (parts per million - ppm). Ši kotiruotė atspindi: didmeninius benzino krovinius (cargo); specifikaciją EN 228 (Europos standartas); oktanių skaičių RON 95; sierą <= 10 ppm; CIF (ARA). Tai reiškia *premium unleaded gasoline* su RON 95, t. y. 10 ppm Platts kotiruotė yra A95 benzino atitinkmuo (tik kotiruotė yra skirtingame tiekimo grandinės taške - tarptautinės prekybos taške).

⁴ Publikuojamų S&P Global Platts leidinyje „European Marketscan“ po antrašte Gasoline 10 ppm Cargoes CIF NWE/Basis ARA.

⁵ ULSD 10 ppm (*Ultra-Low Sulfur Diesel*) kotiruotės yra publikuojamos S&P Global Platts leidinyje „European Marketscan“ po antrašte ULSD 10 ppm Cargoes CIF NWE/Basis ARA.

⁶ Žr.: <https://www.spglobal.com/energy/en/products-solutions/upstream-midstream-oil-gas/platts-european-marketscan>

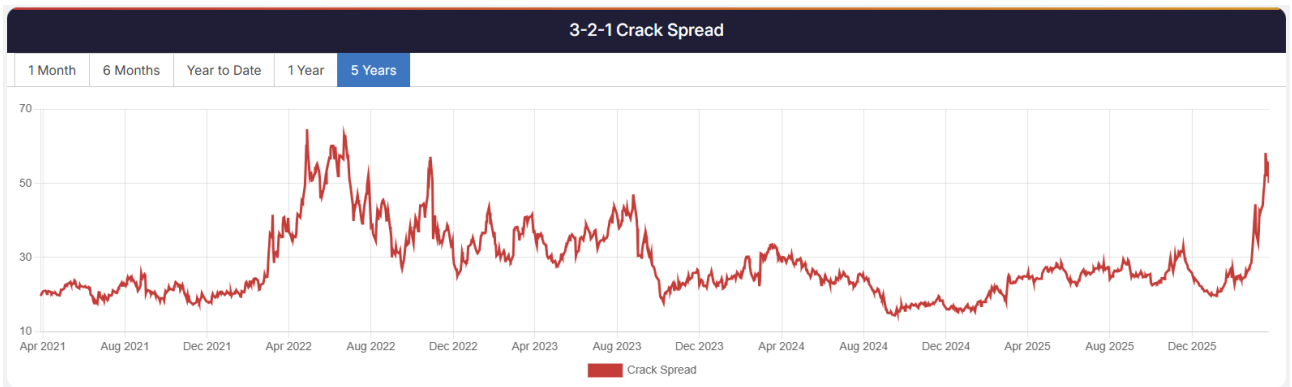
⁷ Kaip nurodo didmeninis tiekėjas, benzinui / dyzelinui IPP nustatomas įvertinantis alternatyvų benzino / dyzelino pristatymą iš Vakarų krypties (Vakarų Europa, per patogiausią importo vietą – Klaipėdos arba Rygos uostą atitinkamai). Be to, pardavimuose pagal TERM sutartis FCA ar CPT sąlygomis prie IPP pridedamas standartinis priedas už terminalo paslaugas ir priedas už *degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių (DAEI) apskaitos vienetų panaudojimą*. Kai klientas perka CPT sąlygomis (*Carriage paid to*), papildomai pridedamos transportavimo išlaidos iki nurodytos (sutartos) vietos / terminalo Lietuvoje.

⁸ B priedo dydį nustato pats didmeninis tiekėjas. Kaip nurodoma atsakymuose į Konkurencijos tarybos klausimą, jis išreiškia svertinį vidurkį tarp pažangiųjų biodegalų (1,5% tūrinio įmaišymo į galutinį produktą) ir biodegalų, pagamintų iš maistinių ir pašarinių augalų.

⁹ Tankio priedas įvertina skirtumą tarp parduodamo naftos produkto faktinio tankio ir Platts standartinio tankio (0,755 kg/l benzinui ir 0,845 kg/l dyzelinui).

mažesnė negu kovo 23 d. (0,60 Eur/l). Vis tik šis dydis tik apytikriai atspindi perdirbėjo maržos pokyčius, o šiuo dydžiu vertinti perdirbėjo pelningumą yra dar mažiau tikslu.

- (19) Svarbu atkreipti dėmesį, kad minėtas skirtumo tarp žaliavos ir galutinio produkto kainos pakilimas nėra būdingas tik Lietuvai. Kaip matyti žemiau pateiktame grafike, šio skirtumo padidėjimas stebimas tarptautiniu lygmeniu. Šis skirtumas nėra stabilus ir ženkliai keičiasi. Pateikti 5 metų laikotarpio duomenys atskleidžia, kad šiuo metu susidaręs skirtumas nėra vienintelis ar didžiausias per minėtą laikotarpį. Skirtumo pakilimai būna laikini ir sumažėja. Iki konflikto Artimuosiuose Rytuose pradžios, šis skirtumas buvo reikšmingai mažesnis.

- (20) 3-2-1 perdirbimo („krekingo“) marža iš esmės yra naftos perdirbimo gamyklos pelningumo rodiklis, parodantis žalios naftos ir naftos produktų kainų skirtumą. 3-2-1 perdirbimo marža apytikriai parodo teorinę naftos perdirbimo gamyklos maržą, kai iš trijų barelių žalios naftos gaunami du bareliai benzino ir vienas barelis dyzelino. Kitaip tariant, supaprastinta naftos perdirbimo gamyklos išeiga, numatyta šiame skaičiavime, yra du trečdaliai benzino ir vienas trečdalis dyzelino. Jis apskaičiuojamas USD/bareliui¹⁰.
- (21) Taigi, pateikti duomenys rodo, kad didmeninio tiekėjo, kaip degalų gamintojo, marža išaugo ne dėl didmeninio tiekėjo veiksmų ar jų pokyčio, bet dėl objektyvių aplinkybių, kurios lemia tarptautines naftos ir degalų kainas. Pagal didmeninio tiekėjo Konkurencijos tarybai pateiktą informaciją, ką patvirtina ir aukščiau pateiktas grafikas, didmeninių kainų pokyčius nulėmė tarptautinių degalų kainų pokyčiai, kurie ir atsispindi jau minėtose pakilusiose Platts kotiruotėse, o likusios didmeninės kainos dedamosios didmeninio tiekėjo nebuvo keičiamos.
- (22) Didmeninio tiekėjo taikomas kainodaros modelis tam tikru laikotarpiu lemia, kad naftos produktų kainos didėja daugiau negu naftos kainos, tačiau kitais laikotarpiais poveikis yra atvirkščias. Aukščiau pateiktame grafike matomos abi situacijos: kai kreivė kyla, naftos produktų kaina auga labiau arba mažėja mažiau negu naftos; kai kreivė leidžiasi, naftos produktų kainos mažėja labiau arba auga mažiau negu naftos kainos.
- (23) Remdamiesi viešai prieinama benzino Platts kaina 2026 m. sausio 20 d.¹¹ ir didmeninio tiekėjo paskelbta SPOT kaina (be akcizo, PVM) 2026 sausio 21 d., preliminariai įvertiname, kad didmeninio tiekėjo SPOT kainoje apie 90% sudaro Platts kotiruotės (laikant, kad Biopriedo Platts ir A95 benzino Platts kainos nesiskiria), o likusią dalį (apie 10%) sudaro elementai, nesusiję su Platts (IPP priedas, bio B priedas, tankio priedas). Panaši situacija ir dyzelino segmente.
- (24) Dalis rinkos dalyvių degalus perka ne iš didmeninio tiekėjo, o iš kitų šaltinių (dažniausiai iš susijusių įmonių), kurie didmenines kainas taip pat formuoja remdamiesi Platts kotiruotėmis (tomis pačiomis, kurias naudoja ir didmeninis tiekėjas). Kai kurie didmenininkai perka produktus iš kitų didmenininkų Lietuvoje ir taip pat atsiskaito pagal Platts kotiruotės vidurkius.
- (25) Įvertinusi aukščiau aprašytą informaciją apie didmeninio tiekėjo kainodaros ypatumus ir priežastis, nulėmusias pastarojo metu didmeninio tiekėjo taikomų faktinių kainų pokyčius, Konkurencijos taryba

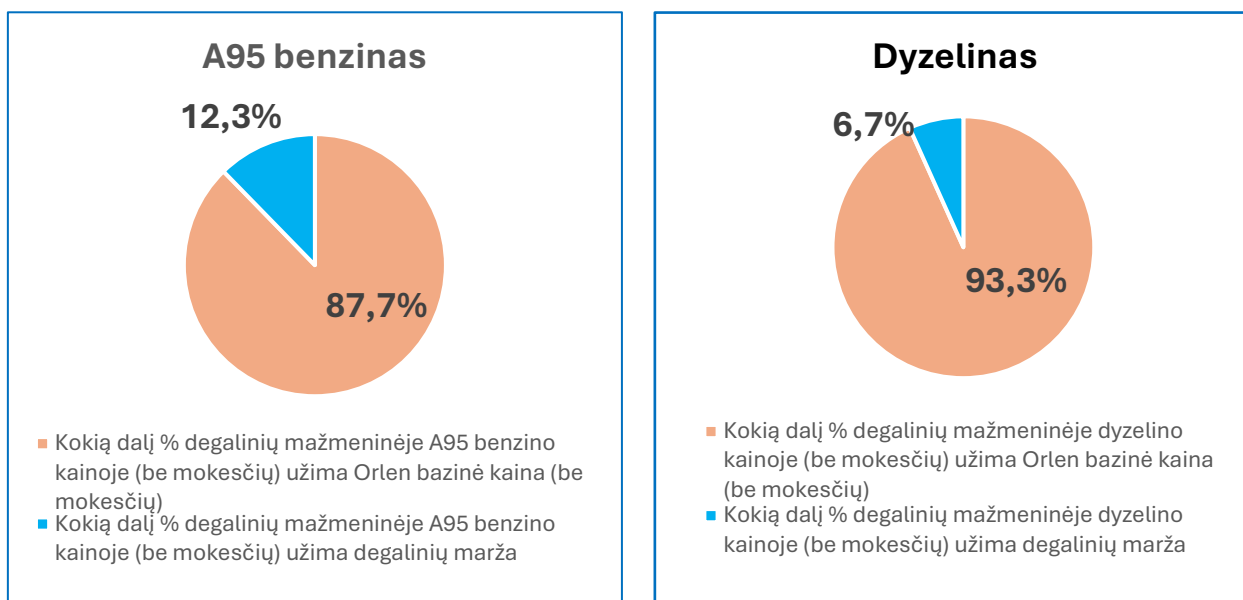
¹⁰ Žr.: <https://rbnenergy.com/market-data/3-2-1-crack-spread>.

¹¹ Žr.: <https://www.scribd.com/document/987433376/EUM-20260120>.

šiam etape neturi pagrindo daryti preliminarios išvados, kad skirtumo tarp naftos ir kuro kainų pokytis sudaro pagrindą įtarti didmeninio tiekėjo vykdytą ar vykdomą konkurencijos taisyklių pažeidimą. Pabrėžiame, kad Konkurencijos tarybos atliktas vertinimas susijęs tik su pagal kompetenciją vykdoma konkurencijos taisyklių priežiūra. Institucija neturi kompetencijos vertinti, ar, siekiant degalų pirkėjų apsaugos, mokesstinės politikos ar kitų viešosios politikos tikslų, negalėtų būti svarstomi ir nustatomi reguliaciniai pokyčiai degalų sektoriuje. Minėti sprendimai priklauso politikos formuotojams ir dėl jų, Konkurencijos tarybos žiniomis, vyksta įvairios diskusijos.

II. Dėl mažmeninės degalų kainodaros

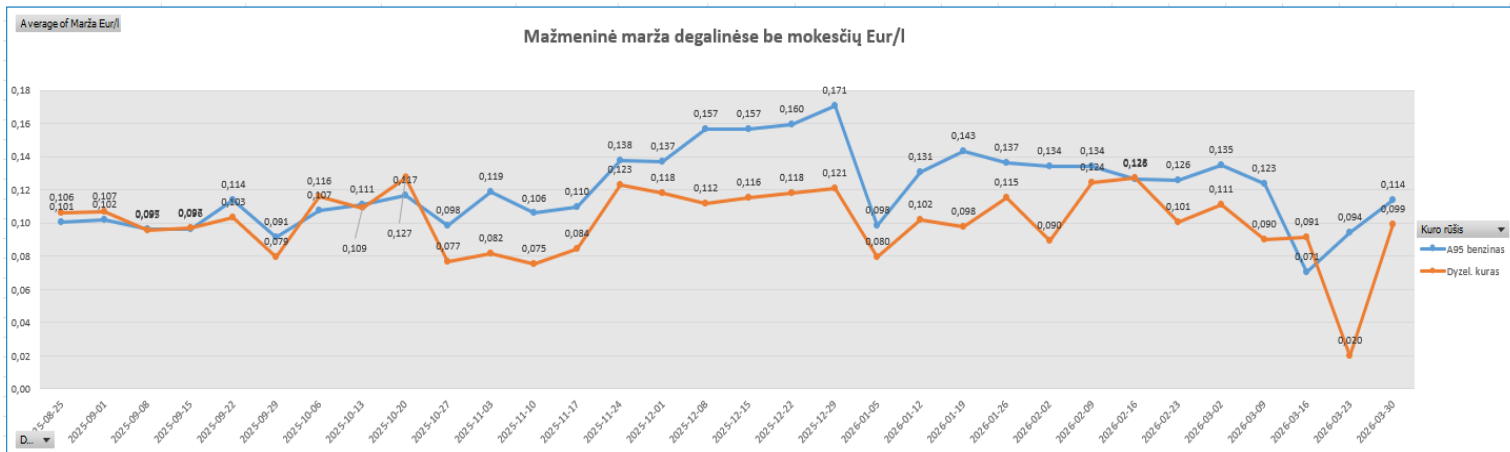
(26) Mažmeninės (degalinių) kainos reikšmingai priklauso nuo didmeninio tiekėjo (ar kitų didmenininkų) kainų. Remiantis vidutinėmis mažmeninėmis kainomis degalinėse 2026 m. kovo mėn. (2 – 30 d.) pagal *Weekly Oil Bulletin*¹² ir didmeninio tiekėjo bazinėmis (be mokesčių) kainomis, 88% mažmeninės A95 benzino kainos (be mokesčių) sudaro didmeninio tiekėjo bazinė benzino kaina (be mokesčių). Dyzelinui – 93% mažmeninės kainos (be mokesčių) sudaro didmeninio tiekėjo bazinė dyzelino kaina (be mokesčių). Kadangi didmeninio tiekėjo bazinė kaina savo ruožtu didžiąja dalimi priklauso nuo Platts kotiruočių, mažmeninė kaina taip pat reikšmingai priklauso nuo Platts kotiruočių.

(27) Mažmenos dalis dabartinėje galutinėje kainoje yra sąlyginai nedidelė. Mažmeninių (degalinių) kainų reakcija į didmeninių kainų padidėjimą buvo nuosaiki. Per 2026 m. kovo 2 – 30 d. laikotarpį tiek benzino, tiek dyzelino maržos¹³ (ir Eur/l, ir % nuo mažmeninės kainos) svyravo – tai kiek sumažėdavo, tai kiek padidėdavo, tačiau 2026 m. kovo 30 d. benzino ir dyzelino maržos buvo mažesnės nei 2026 m. kovo 2 d. maržos ir mažesnės nei maržos, vyravusios paskutinius du mėnesius (žr. grafiką).

¹² Žr.: https://energy.ec.europa.eu/data-and-analysis/weekly-oil-bulletin_en.

¹³ Maržos buvo skaičiuotos remiantis vidutinėmis mažmeninėmis kainomis degalinėse 2026 m. kovo mėn. (2 – 30 d.) pagal *Weekly Oil Bulletin* ir didmeninio tiekėjo bazinėmis (t. y. be mokesčių) kainomis.

- (28) Kaip minėta, absoliuti dauguma pirkimų iš didmeninio tiekėjo vykdoma TERM sutarčių pagrindu, pagal kurias galutinai atsiskaitoma pagal praėjusio laikotarpio (savaitės ar mėnesio) Platts vidurkius. Tai reiškia, kad kylant didmeninėms kainoms, pabrangsta ir anksčiau įsigytos už sąlyginę kainą atsargos.
- (29) Kylant Platts kainai, pabrangsta ne tik po kainos pakilimo tiekiami degalai, bet ir praėjusią savaitę (ar mėnesį) pirkti ir pristatyti degalai, nes jų preliminari (santykinė) kaina buvo nustatyta pagal praėjusių kelių dienų Platts kotiruotes, kurios buvo žemesnės. Degalinių saugyklose turimos atsargos tampa brangesnės (nors faktinio pristatymo metu jų sąlyginė kaina buvo mažesnė). Dėl šios priežasties mažmenininkams yra ekonomiškai racionalu atsižvelgti į galimą tiekimo brangimą ateityje ir, atitinkamai, padidinti kainas, augant Platts kotiruotėms. Be to, mažmenine prekyba užsiimantys ūkio subjektai dėl tokio atsiskaitymo už kurą, esant situacijai, kai tikimasi dar didesnio naftos produktų brangimo, gali kainas didinti daugiau, negu tuo metu įvykęs didmeninių kainų padidėjimas. Taip pat, jeigu įvyksta laikinas didmeninės kainos sumažėjimas, mažmenine prekyba užsiimantys ūkio subjektai gali nemažinti arba mažinti kainas mažiau, jei tikisi didmeninės kainos augimo ateityje. Tokie sprendimai gali būti būdingi, be kita ko, didelio geopolitinio ir ekonominio nestabilumo laikotarpiais.
- (30) Nors kai kurie mažesni mažmenininkai perka SPOT sąlygomis ir degalų kainų augimo tendencijos pradžioje galimai padidino kainas daugiau negu tuo metu faktiškai padidėjo didmeninės kainos, tačiau tokių pirkimų yra nedaug, ir, vertinant ilgesnio laikotarpio duomenis, bendrai mažmenininkų marža nedidėjo ir net sumažėjo, kaip matyti grafike aukščiau.
- (31) Minėtas galimas mažmenininkų, kurie perka SPOT sąlygomis, elgesys gali būti paaiškinamas tuo, kad mažmenininkai kainą nustato pagal daugelį veiksnių¹⁴, įskaitant ir konkurentų (artimiausių degalinių) kainas, kurias jie reguliariai stebi ir pagal jas priderina savo sprendimus.
- (32) Kai kuriais atvejais ir mažmeninę kainodarą tiesiogiai veikia Platts kotiruotės. Pavyzdžiui, kai kuriais atvejais mažmenininkas nustato minimalią leistiną pardavimo kainą pagal kasdien kintančią degalų pirkimo kainą, kuri savo ruožtu susieta su Platts. Taip degalų tiekimo kainos pokytis automatiškai perkeliamas į minimalią leistiną pardavimo kainą degalinėse.
- (33) Taigi, apibendrinant aukščiau pateiktą informaciją, matyti, kad pastarojo laikotarpio kainų pokyčiai degalų mažmeninėje rinkoje gali būti paaiškinami objektyviomis aplinkybėmis. Konkurencijos tarybos ekspertams žinoma, kad tam tikrais atvejais ekonominių krizių laikotarpiais verslo subjektai gali turėti paskatas sudaryti konkurenciją ribojančius susitarimus, siekdami sušvelninti patiriamas neigiamas tokių krizių pasekmes. Konkurencijos taryba ir toliau stebės degalų sektoriaus tendencijas, siekdama užkardyti tokius galimus pažeidimus, o turėdama pagrindo įtarti, kad tokie pažeidimai vykdomi, imsis veiksmų pagal savo kompetenciją.

¹⁴ Kuro kainas degalinėse mažmenininkai formuoja remdamiesi veiksnių kompleksu (kuro tiekimo kaina, ekonomine aplinka (paklausa, sąnaudos ir kt.), logistikos ir transportavimo kaštų, konkurencinės aplinkos (konkurentų kainodaros) - visi mažmenininkai stebi savo konkurentų artimiausių degalinių kainas (fiziškai apvažiudami, socialinių tinklų grupėse, interneto tinklapiuose ir kt.) ir pagal jas adaptuoja savo kainas.

- (34) Tikimės, kad šiame rašte pateikta informacija bus naudinga politikos formuotojams.
- (35) Konkurencijos taryba aktyviai bendradarbiaus su sprendimų priėmėjais, teikdama savo ekspertinę nuomonę dėl įvairių svarstomų reglamentavimo iniciatyvų, kuriomis bus siekiama paskatinti efektyvią konkurenciją degalų sektoriuje ir sudaryti sąlygas vartotojams kuo palankesnėmis sąlygomis įsigyti degalus.
- (36) Jeigu Jums kiltų papildomų klausimų dėl šiame rašte pateiktos informacijos, maloniai prašome kreiptis į mūsų instituciją.

Pirmininkė

Jolanta Ivanauskienė

Eglė Malonytė, tel. 0 608 86458, el. p. Egle.Malonyte@kt.gov.lt